

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2230/2015
02.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Весна Момчиловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Зајечару, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 562/2013 од 18.09.2014. године, у седници одржаној 02.12.2016. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 562/2013 од 18.09.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П бр. 484/2011 од 25.09.2012. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена Република Србија, Министарство правде, Београд, да тужиоцу АА из ... на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе – притвора у трајању од 1164 дана, у периоду од 20.10.2003. године до 26.12.2006. године исплати 2.800.000,00 динара са законском затезном каматом, почев од 25.09.2012. године до исплате, док је тужбени захтев за исплату још 6.200.000,00 динара, а до траженог износа од 9.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.09.2012. године одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужена Република Србија, Министарство правде у Београду да тужиоцу АА из ... на име накнаде материјалне штете због неоснованог лишења слободе – притвора у трајању од 1164 дана, у периоду од 20.10.2003. године до 26.12.2006. године на име мање исплаћеног износа зараде са законском затезном каматом обрачунатом на дан вештачења 22.03.2012. године, исплати 618.586,10 динара, са законском затезном каматом почев од 23.03.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 175.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 562/2013 од 18.09.2014. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене као неоснована и потврђена пресуда Основног суда у Зајечару П 484/2011 од 25.09.2012. године, у делу става првог изреке, којим је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати 2.800.000,00 динара са припадајућом каматом. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Зајечару П 484/2011 од 25.09.2012. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев и обавезана тужена Република Србија - Министарство правде, да тужиоцу АА из ... на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати 1.800.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 25.09.2012. године до исплате, док је у преосталом делу, за износ од 4.400.000,00 динара са припадајућом каматом, тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Зајечару П 484/2011 од 25.09.2012. године и обавезана тужена Република Србија - Министарство правде, да тужиоцу АА из ... на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 305.143,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права. Из образложења ревизије произлази да се побија део одлуке о накнади нематеријалне штете.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04, 111/09) и члана 23. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 55/14) и оценио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се налазио у притвору од 20.10.2003. године до 26.12.2006. године, укупно 1164 дана, због постојања основане сумње да је извршио кривично дело тешко убиство из члана 114. став 1. тачка 4, у вези члана 33. Кривичног закона. Правноснажном пресудом Окружног суда у Зајечару К 45/03-05 од 30.03.2010. године тужилац је ослобођен оптужбе. Тужилац се 15.06.2010. године обратио Министарству правде ради постизања споразума о накнади штете. Према налазу и мишљењу судског вештака из области неуропсихијатрије, у притвору тужилац је био изложен специфичном агресивном поступку, осећао се уплашеним и пониженим. Истовремено је био оптерећен неизвесношћу око породице, посебно око мал. сина ББ који је у то време имао 5 месеци и услед одвојености од супруге, која га је касније напустила, отац га је лишио наследства на стану поклањањем другом лицу, а Центар за социјални рад га је лишио родитељског права над мал. сином ББ и дао дете на усвојење. Поновљено медијско објављивање у штампи и телевизији довело је до сталног осећаја кривице

код тужиоца, што је узроковало стање депресије, непријатне мисли и несаницу. Код тужиоца је дијагностификована болест F 32.2 *depressia*, за коју је одређена специфична психофармаколошка терапија антидепресивима, у настојању да се ублажи и отклони испољавање депресије, анксиозности (страха и немира) и угрожавање социјалне фобије (нарушене интерперсоналне комуникације), те отклањања несанице и кошмарних снова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео применом члана 560. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку ("Сл. лист СРЈ" бр. 70/2001 и 68/2002, "Службени гласник РС" бр. 58/2004), којим је прописано да право на накнаду штете припада лицу које је било у притвору, а правноснажном пресудом је ослобођено од оптужбе. Пропис из члана 172. Закона о облигационим односима, на који се позвао другостепени суд, а који регулише одговорност правних лица за штету услед неправилног или незаконитог рада њихових органа, не примењује се у овом случају. Право на накнаду штете по члану 560. став 1. тачка 1. Законика о кривичном поступку ("Сл. лист СРЈ" бр. 70/2001 и 68/2002, "Службени гласник РС" бр. 58/2004), зависи од исхода кривичног поступка, ради се о посебном облику објективне одговорности државе заснованом на ризику од неоснованог покретања кривичног поступка, па држава одговара за штету, без обзира на кривицу. Штета у том случају није последица грешке или незаконитог рада органа тужене, већ исхода поступка за који је држава преузела ризик када је против тужиоца покренула кривични поступак. Незаконит и неправилан рад органа је основ за накнаду штете по члану 560. став 1. тачка 3. и тачка 4. Законика о кривичном поступку. Позивање на пропис из члана 172. Закона о облигационим односима, није имало утицаја на правилност одлуке другостепеног суда.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд применио члан 200. Закона о облигационим односима, када је закључио да је првостепеном одлуком накнада нематеријалне штете прениско одмерена јер нису довољно цењене околности конкретног случаја и то да је тужиоцу на терет стављено извршење тешког кривичног дела, да је у притвору провео 3 године те да је претрпео тешке последице у породичним приликама (супруга га је напустила, лишен је родитељског права, отац га је лишио наследства) и правилно оценио да тужиоцу на име правичне новчане накнаде припада износ од 4.600.000,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима. Другостепени суд је правилно имао у виду циљ накнаде нематеријалне штете (успостављање психичке и емоционалне равнотеже), значај повређеног добра, водећи рачуна да се накнадом не може погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, у смислу члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, те побиијаном одлуком правилно применио критеријуме правичне накнаде прописане чланом 200. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога применом члана 405. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**